

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Tillgången till information, bestämmelser och föreskrifter på svenska

1994-95

nr 8

HM nr 77

SAMMANFATTNING

Motionärernas förslag

I itm Gunnar Janssons m. fl. hemställningsmotion föreslås att lagtinget skall hemställa hos landskapsstyrelsen om åtgärder enligt självstyrelselagen så att ett säkert system skapas som tryggar tillgången till information, bestämmelser och föreskrifter på svenska språket.

Utskottets förslag

Utskottet omfattar motionärernas förslag.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Enligt 43 § självstyrelselagen för Åland skall statsrådet verka för att behövlig information om varor och tjänster till åländska konsumenter i mån av möjlighet ges på svenska. Statsrådet skall även se till att bestämmelser och föreskrifter som skall gälla i landskapet finns tillgängliga på svenska.

Enligt vad utskottet erfarit har EU-processen i praktiken försämrat tillgången till information på svenska, trots att nationella lagstiftningsåtgärder vidtagits för att trygga det svenska språket. Som exempel på sådana åtgärder kan nämnas 6 § i lagen om åtgärder som gäller myndigheternas föreskrifter och anvisningar (FFS 573/89). Försämringen beror på att översättningsresurser har bundits upp kring EU-processen.

Utskottet konstaterar att både landskapsstyrelsen och statsrådet har ett övergripande ansvar för att säkerställa information på det svenska språket på Åland.

För att säkerställa behövlig information på svenska bör, förutom myndigheterna, även enskilda personer kunna påverka utvecklingen. Särskilt viktigt är det att konsumenterna har möjlighet att reagera så att myndigheterna också i praktiken kan uppfylla sina förpliktelser enligt lagstiftningen.

Konsumentrådgivningen kunde enligt utskottets mening utnyttjas för att förmedla reaktioner på bristande information och föreskrifter på svenska språket.

Utskottet har vidare erfarit att konsumentrådgivaren hittills handlagt endast ett fåtal fall som rör problem med finskspråkig information. Utskottet anser dock att det finns ett stort antal konsumenter utan tillräckliga språkkunskaper som erhåller information och bruksanvisningar på finska utan att reagera. Det kan därför finnas behov för enskilda

konsumenter att få hjälp med språkproblemen. Utskottet anser att konsumentrådgivaren även bör bistå i språkfrågor.

Inom landskapsförvaltningen handhar landskapsveterinären produktsäkerhetsfrågor och livsmedelskontroll. Inom dessa områden finns ett stort antal lagstadganden som kan åberopas som grund för att erhålla information om varor på svenska språket. Bland dessa kan nämnas 2 § landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande livsmedel (ändrad 58/95) och 4 § landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar rörande produktsäkerhet (ändrad 59/95).

Ytterligare kan 23a § i landskapslagen om rätt att idka näring i landskapet Åland (11/57) åberopas i fråga om rätten att erhålla information på svenska om varor.

Utskottet vill peka på möjligheterna att samordna konsumentrådgivarens och landskapsveterinärens verksamhet som ett led i uppbyggnaden av ett säkert system som tryggar tillgången på information, bestämmelser och föreskrifter på svenska språket. Det är viktigt att de enskilda konsumenterna vet vart de skall vända sig.

Utskottet har med hänvisning till det som anförts efter omröstning (2-2) beslutat tillstyrka motionen. Beslutet biträdades av ordföranden Erland och ersättaren Nordman.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 3 april 1995 inbegärt kulturutskottets yttrande.

Utskottet har i ärendet hört kanslichefen Peter Lindbäck och konsumentrådgivaren Veronica Johansson.

I ärendets avgörande behandling har deltagit ordföranden Erland, vice ordföranden Björling, ledamotenen Lund samt ersättaren Nordman.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget hemställer hos landskapsstyrelsen om åtgärder enligt självstyrelselagen så att ett säkert system skapas som tryggar tillgången till information, bestämmelser och föreskrifter på svenska språket.

Mariehamn den 20 september 1995

Ordförande

Olof Erland

Sekreterare

Niclas Slotte